

01.06.2006 tarihinde balıkesir- dursunbey- odaköy'de meydana gelen grizu patlamasına ilişkin basın açıklaması

Basına ve Kamuoyuna

**MADENCİLİK KAZALARI KADER DEĞİLDİR!
DÜN ERMENEK, AŞKALE, GEDİZ... BUGÜN DURSUNBEY...YA YARIN?
MADENCİLİK KAZALARI DA TAKDİR-İ İDARİDİR!!!**

1 Haziran 2006 tarihinde Balıkesir Dursunbey Odaköy'de meydana gelen ve 17 maden emekçisinin yaşamını yitirdiği grizu patlaması ve göçük sonucu, Odamızca oluşturulan teknik heyetimiz 2 Haziran 2006 tarihinde gerek kaza yerinde incelemeler yaparak, gerekse de işletme çalışanlarından aldıkları bilgiler doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşmıştır.

1-Kazanın, Balıkesir İli Dursunbey İlçesinin yaklaşık 30 km KB'sında yer alan kapalı işletme ile üretim yapan linyit ocağında meydana geldiği; kazanın meydana geldiği işletme ve yakın çevresinde farklı şirketlerce işletilen başka linyit ocaklarının da bulunduğu, bu ocaklarda açık ve kapalı işletme metoduyla üretim yapıldığı, tüm işletmelerde de kuralsızlıkların ve denetimsizliklerin sürdüğü, işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda yeterli önlemlerin olmadığı ve sahada yer alan tüm işletmelerde yeni kaza risklerinin yüksek olduğu,

2-Grizu patlamasının meydana geldiği ocağın, ŞENTAŞ madencilik şirketine ait olup 1957 yılından günümüze dek yer yer kesiklide olsa üretim yaptığı, bu ocağın 1978 yılında 2172 sayılı Yasa ile devletleştirilmiş ancak 80'li yıllarla 2840 sayılı Yasaya bağlı olarak yeniden özel sektöre devredildiği,

3- Sahadaki linyitlerin 2400-3325 kalori değerinde, toplam rezerv 35 milyon ton olduğu, günlük ortalama 300-350 ton linyit olmak üzere yıllık yaklaşık 100.000 ton üretim yapıldığı,

4- Patlamanın 1 Haziran 2006 tarihinde saat 18:15-18:30 sularında meydana geldiği, patlamanın meydana geldiği ocağın 16 derece eğimli 460 metrelik bir desandre olduğu ve desandrenin devamında sağa ve sola sürülmüş 250-260 metrelik galerilerin bulunduğu çalışanlar tarafından bildirilmiştir. Patlama sol galerideki üretim bandında meydana geldiği ve vardiyada bulunan 17 işçi yaşamını yitirdiği, yaralıların ise diğer galeride üretim yapan işçiler olduğu,

5- Yine çevre köylerden edinilen bilgiler, patlamanın olduğu ocakta bir yıl önce yani 1 Haziran 2005 tarihinde yine bir grizu yangını olduğu 1 işçinin öldüğü ve 4 işçinin yaralandığı işçiler tarafından belirtilmiş ve bu olay gizli tutularak basına yansıtılmadığı,

6-Kurtarma ekiplerinin TKİ Soma ve Tavşanlı linyit işletmelerinden geldikleri ve ocak çevresinde herhangi bir kurtarma biriminin olmadığı,

7- Yaşamını yitiren işçilerin tamamının, tarıma dayalı geçimin sona erdiği çevre köylerden olduğu ve buna bağlı olarak da yoksulluğun işsizliğin artışıyla birlikte köylülerin maden ocaklarında çok düşük ücretlerle de çalışma taleplerinin arttığı, gözlenmiş ve tespit edilmiştir.

JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI OLARAK BU GÖZLEM VE TESPİTLERDEN HAREKETLE, MADEN KAZASINA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMEİMİZ AŞAĞIDAKİ SUNULMUŞTUR;

"Hükümet ve İşletme yetkilileri tarafından madencilikte olagelen kazalar" olarak nitelenen ve 17 işçinin yaşamını yitirdiği Balıkesir İli Dursunbey İlçesi Odaköy'de Şentaş Madencilik'e ait kömür işletmesinde meydana gelen ölümlerle birlikte son 3 yılda 75 maden emekçisini yitirdik. Bu olay sadece son 3 yılda Çorum-Dodurga, Erzurum-Aşkale, Karaman Ermenek ve Kütahya Gediz'de meydana gelen metan gazı yangınları ve göçük olayı ile birlikte değerlendirildiğinde, ülkemizdeki kömür işletmeciliğinin işçi sağlığı, çalışma güvenliği açısından ivedilikle ele alınmasının ne kadar yaşamsal bir önem taşıdığını açıkça göstermektedir. Ancak ne yazık ki, ülkemizde madencilik sektörünün en önemli sorunu olan işçi sağlığı ve çalışma güvenliği konuları hala siyasi iktidarın gündeminde değildir.

Jeolojik süreçlerle milyonlarca yılda oluşan madenlerimiz ve madenciliğimiz, insanı ve doğayı merkezine almayan, bilimselliğe dayanmayan, günü kurtaran ve azami karı şiar edinen, ulusal madencilik politikalarımızın temel ilkelerimden uzak, işçi sağlığı çalışma güvenliği gibi kavramların hiç önemsenmediği anlayışlara terk edilmiştir.

Maden ocaklarında özelleştirmeler, aşırı üretim ve maksimum kar hırsını daha da körüklerken insan yaşamları ölüme

yatırılmaktadır. TTK Genel Müdürlüğü istatistik verileri, kömür ocaklarında 1955-2006 yıllarındaki iş kazalarında 2 bin 668 işçi öldüğünü, 318 bin 654 işçi yaralandığını belirtmektedir. Özelleştirmelerin büyük bir ivme kazandığı 90'lı yıllarla birlikte kömür işletmelerinde ölümlü kaza oranları aşağıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere artmıştır. Kamuya ait maden ocaklarının kapatılması ve özel maden şirketlerinin teşvikiyle birlikte, maden işçilerini ölüm ocaklarına mahkum eden koşullar daha da şiddetlenmiştir.

1990 Yeni-Çeltek: 66, 1992 Kozlu: 263, 2003 Ermenek: 10, 2003 Aşkale: 9, 2004 Kastamonu-Küre: 19, 2004 Karadon : 8, 2005 Gediz: 18, 2006 Dursunbey :17

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı verilerine göre 44 ildeki yeraltı ve yerüstü madencilik faaliyetleri gösteren 772 işletmeden yalnızca 87 tanesi işletme belgesine sahiptir. 469 iş yerinde işçilerin sağlık raporları tutulmamakta ve "Ağır ve Tehlikeli İşler Yönetmeliği"ndeki unsurlar kulak ardı edilmektedir. 428 iş yerinde periyodik sağlık gözetimleri yapılmıyor. İşçilere genel çalışma şartlarıyla ilgili eğitim verilmeyen iş yeri sayısı ise 222'yi buluyor.

Bütün bu istatistiki bilgiler, bizlere siyasi iktidarın gündeminde işçi sağlığı ve iş güvenliğine ilişkin bir gündemlerinin olmadığını göstermektedir. **Anlaşılan odur ki; Mali piyasaların küçük bir dalgalanmasıyla paniğe kapılanların, İMF ve DB direktifleriyle kamuya ait birikimlerin sermayeye devri için yasal düzenlemeleri peş peşe çıkararak, REFORM adı altında SOSYAL GÜVENLİK'te karmaşa yaratanların, insan sağlığı ve iş güvenliğine ilişkin derdeleri yok? Daha geçtiğimiz yıl "Madencilik sektörünün önünün açılması" söylemiyle yeniden düzenlenen Maden Yasasında bile bu konu unutulmuş ,mevcut İş Sağlığı-İş Güvenliği yönetmeliği ise masraflı bulunarak değiştirilmeye çalışılmaktadır.**

MADENCİLİK KAZALARI KADER DEĞİLDİR!

-Anayasa ile güvence altına alınan 'yaşama hakkı' ile doğrudan ilgili olan ve çalışma ve sosyal güvenlik bakanlığının görevleri arasında bulunan işçi sağlığı ve iş güvenliği konusundaki görev ve sorumluluğun gerekleri yerine getirilmelidir. Bu konuda köklü önlemler acilen alınmalı ve ödünsüz uygulanmalıdır.

-Maden kazaları sayın Enerji Bakanının dediği gibi "olagelen kazalar" değildir. Özelleştirmeler, ihmal, ilgisizlik, denetimsizlik, çalışma koşullarındaki yetersizlikler bu kazaların başlıca sebepleridir.

- Madencilik sektöründe "iş güvenliği ve işçi sağlığı" konularından sorumlu olan Çalışma Bakanlığı ve Maden İşleri Genel Müdürlüğü etkin denetim görevlerini yerine getirmelidir.

-Ülkemizdeki Madencilik alanında kurulu ve çalışan kamu kurum ve kuruluşları 1980'den sonra uygulanan politikalar nedeniyle küçültülmüş ve işlevsiz bırakılmıştır. Bu kurumlarımız acilen yeniden yapılandırılmalı, ıslah edilmeli, bunların üzerindeki siyasal etkiler engellenmeli, teknolojileri yenilenmeli, yeni yatırımlar yapmalarının önü açılmalıdır. Kurumlarımızın özerkliğinin yalnızca siyasal erke karşı değil; bir o kadar da, çok uluslu madencilik şirketlerinin çıkarlarına karşı da sağlanmasına özen gösterilmelidir.

-Maden Kazalarının önemli bir nedeni de işletmelerin nitelikli mühendislik hizmeti almamasıdır. Bu bağlamda madencilik sektörünü düzenleyen 5177 ile değişik 3213 sayılı Maden Yasasından bilim ve mühendislik ilkelerinin göz ardı edilmesiyle dışlanan jeolojik hizmetlerin yeniden yasada yer alması yaşamsaldır.

Şimdi yapılması gereken denetimsiz ve kuralsız çalışmakta olan, teknolojik yenilenmelerini yapmayan, sendikasız işçi çalıştıran, ve kaza riskine açık işletmelerin etkin denetiminin yapılması, işçi sağlığı ve iş güvenliği mevzuatının günün gerekleri ışığında yeniden düzenlenmesidir.

Bu bağlamda;

Bu üzücü olayın "Madencinin Kaderi" olarak değerlendirilmiş olması mevcut siyasi iktidarın madencilik kazalarına bakışını yansıtan vahim bir durumdur.

Madencilik kazaları ancak ve ancak sömürünün olmadığı emeğin her şeyden üstün tutulduğu bir iklimde yok olacaktır. Aşırı üretim maksimum kar hırsına kapılan anlayışlar yüzünü insana dönmeliler.

Özelleştirmeler dışında gözleri hiçbir şey görmeyen iş güvenliği ve işçi sağlığını hiçe sayan zihniyetler, sadece halkın emek ve birikimleri ile yaratılmış değerleri elimizden almakla kalmıyor, canlarımızı da almaya devam ediyor. DURSUNBEY'de meydana gelen olay "MADENCİLİKTE OLAGELLEN" kazalar olarak kabul edilemez ve geçiştirilemez.!

MADENCİLİK KAZALARI DA TAKDİR-İ İDARİDİR...

Basına ve kamuoyuna saygı ile duyurulur...

04.06.2006

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI

YÖNETİM KURULU